

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ομιλία της κυρίας Αίγλης Παντελάκη, Γενικής Διευθύντριας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στην κηδεία του φονευθέντος από τους Τούρκους, το 1974, Μιχαήλ Σιαλούνα, από το ιερό ναό Αγίου Στυλιανού, του συνοικισμού Λινόπετρας, στη Λεμεσό,

το Σάββατο 31 Μαρτίου 2018 και ώρα 11.00 πμ

Σεβαστό Ιερατείο,

Σεβαστοί συγγενείς,

Κυρίες και Κύριοι,

Με πόνο ψυχής συγκεντρωθήκαμε σήμερα στον ιερό αυτό ναό για να απευθύνουμε το ύστατο χαίρε και να αποδώσουμε τον οφειλόμενο φόρο τιμής στο Μιχαήλ Σιαλούνα, ο οποίος είναι ακόμα ένα από τα θύματα της βαρβαρότητας και αγριότητας που επέδειξε ο Απίλλας το 1974 σε βάρος του λαού μας.

Για 44 χρόνια τώρα θάβουμε παλληκάρια μας που η τύχη τους ήταν μέχρι πρόσφατα άγνωστη, καθώς περιλαμβάνονταν από τότε στο μακρύ κατάλογο των αγνοουμένων μας. Με τον εντοπισμό των λειψάνων τους και τις μαρτυρίες που συγκεντρώθηκαν, ξετυλίγεται όλο το νήμα της πικρής και αδυσώπητης αλήθειας για την εξαφάνιση τους, μιας αλήθειας που η κατοχική δύναμη και το καθεστώς που συντηρεί στα κατεχόμενα μας εδάφη προσπαθεί για όλο αυτό το διάστημα να συγκαλύψει.

Τα οστά του εντοπίστηκαν το 2017 στην περιοχή του τουρκοκυπριακού χωριού Γαλάτεια, στο πλαίσιο του προγράμματος εκταφών και αναγνώρισης λειψάνων της Διερευνητικής Επιτροπής Αγνοουμένων Κύπρου που λειτουργεί υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκαν ανθρωπολογικές εξετάσεις και εξετάσεις DNA, με βάση τις οποίες διακριβώθηκε η ταυτότητα τους. Όλα καταδεικνύουν την πικρή αλήθεια που δεν είναι άλλη από το ότι ο Μιχαήλ Σιαλούνας εκτελέστηκε εν ψυχρώ μαζί με άλλους αιχμαλώτους

συμπατριώτες μας από Τουρκοκύπριους εξτρεμιστές, οι οποίοι για χρόνια ποτίζονταν από την Άγκυρα με το δηλητήριο του μίσους και της έχθρας για προώθηση των επεκτατικών και διχοτομικών της σχεδίων στην Κύπρο.

Εκτελέστηκε εν ψυχρώ όπως και πολλοί άλλοι συμπατριώτες μας σε άλλα σημεία των κατεχομένων σήμερα εδαφών μας, όπως στην Κερύνεια, την Αφάνεια, τον Κορνόκηπο, το Τζιάος, την Μια Μηλιά, το Στρογγυλό και αλλού, με τους αδιαμφισβήτητους ενόχους, σε αρκετές από τις περιπτώσεις αυτές, να έχουν προσπαθήσει να αποκρύψουν την αλήθεια μετακινώντας τα οστά σε άλλες τοποθεσίες που παραμένουν άγνωστες.

Στην περίπτωση του Σιαλούνα, ο σκελετός του ανευρέθηκε ολόκληρος, όπως και των πέντε άλλων συμπατριωτών μας που εκτελέστηκαν και τάφηκαν μαζί του στο ίδιο σημείο του Τουρκοκυπριακού χωριού Γαλάτεια.

Ο Σιαλούνας ήταν άγαμος και τριτοετής φοιτητής της Νομικής στην Αθήνα. Το καλοκαίρι του 1974 βρισκόταν στην Κύπρο για τις θερινές διακοπές και διέμενε μαζί με τους γονείς του στο χωριό τους Επτακώμη. Τόσο κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης της εισβολής όσο και το διάστημα που ακολούθησε μέχρι την έναρξη της δεύτερης φάσης της, συνέχισε να παραμένει στο χωριό του.

Όταν στις 14 Αυγούστου 1974 τα τουρκικά στρατεύματα, μετά από σκληρές μάχες στην περιοχή Μιας Μηλιάς – Κουτσοβέντη, εκμεταλλευόμενα την αριθμητική τους υπεροχή και την πολεμική τους αεροπορία, διέσπασαν τις αμυντικές γραμμές της Εθνικής Φρουράς, απέκοψαν πρώτα τον κύριο δρόμο Λευκωσίας – Αμμοχώστου και στη συνέχεια κινήθηκαν προς τα χωριά της Μεσαορίας και την Αμμόχωστο.

Επίσης κινήθηκαν από την Κερύνεια προς την περιοχή Αμμοχώστου και Καρπασίας, από τον παραλιακό δρόμο, αποκόπτοντας έτσι μεγάλο αριθμό χωριών από τις ελεύθερες περιοχές, ανάμεσα τους και η Επτακώμη.

Αυτό είχε ως συνέπεια αρκετοί κάτοικοι των χωριών, όπως και της ίδιας της Επτακώμης, να εγκλωβιστούν και να γνωρίσουν τις σκληρές και απάνθρωπες συνθήκες της αιχμαλωσίας από τους Τούρκους. Ανάμεσα στους εγκλωβισθέντες στην Επτακώμη ήταν και ο Μιχαήλ Σιαλούνας μαζί με τους γονείς του Γεώργιο και Σωτήρα και τον αδελφό του Λούκα.

Την επόμενη μέρα, το δεκαπενταύγουστο, ένοπλοι τουρκοκύπριοι κάτοικοι της Επτακώμης και των γειτονικών χωριών, τουρκοκυπριακών ή και μεικτών, έθεσαν την Επτακώμη υπό τον έλεγχο τους, μέχρι να φθάσουν και μονάδες του Τουρκικού στρατού εισβολής, πράγμα που έγινε το απόγευμα. Με την άφιξη τους, και με τη βοήθεια ένοπλων τουρκοκυπρίων, συνελήφθησαν όλοι

οι εγκλωβισθέντες κάτοικοι της Επτακώμης και μεταφέρθηκαν στο προαύλιο της εκκλησίας του χωριού.

Εκεί, διέταξαν όλους τους άρρενες, ηλικίας 16 μέχρι 65 ετών, να επιβιβαστούν σε λεωφορείο και τους μετέφεραν στο τουρκοκυπριακό χωριό Γαλάτεια, το οποίο είχε μετατραπεί σε χώρο συγκεντρώσεως εγκλωβισθέντων κατοίκων των χωριών της περιοχής.

Αυτά μέχρι τις 20 Αυγούστου, ημέρα κατά την οποία Τούρκοι και Τουρκοκύπριοι ένοπλοι, διαχώρισαν τους αιχμαλώτους σε δύο ομάδες, άνω των 45 ετών και κάτω των 45 ετών. Κράτησαν στη Γαλάτεια όσους είχαν ηλικία κάτω των 45 ετών, ανάμεσα τους και ο Σιαλούνας.

Το βράδυ της ίδιας μέρας, τούρκοι στρατιώτες κάλεσαν ονομαστικώς τον Σιαλούνα και ακόμη 5 αιχμαλώτους και αφού τους διέταξαν να επιβιβαστούν σε λάντ-ρόβερ, τους οδήγησαν σε άγνωστο μέρος και έκτοτε δεν είχαν δώσει σημεία ζωής. Τα οστά τους ανευρέθηκαν μόλις πρόσφατα, προφανώς πολύ κοντά στο σημείο όπου εκτελέστηκαν από τους βάρβαρους απαγωγείς τους.

Σήμερα, μαζί με τον αδελφό του Λουκά και άλλους συγγενείς, του απευθύνουμε το ύστατο χαιρε και προσευχόμαστε στον Ύψιστο για την ανάπαυση της ψυχής τους σε σκηνές δικαίων, εκεί που αναπαύονται και οι ψυχές των άλλων ηρώων και μαρτύρων των αγώνων μας για την ελευθερία της πατρίδας μας.

Οι αγαπημένοι του γονείς δεν είναι μαζί μας. Έφυγαν από τη ζωή χωρίς να πάρουν καμιά απάντηση για την τύχη του. Σε όλα τα χρόνια, από το 1974 μέχρι και το δικό τους ταξίδι στην αιωνιότητα, ζούσαν με την καθημερινή αγωνία και τον πόνο της εξαφάνισης του ελπίζοντας πως κάποια θα ερχόταν η στιγμή που θα έπαιρναν απαντήσεις στα πολλά ερωτήματα τους. Δυστυχώς αυτό δεν έγινε ενόσω ήσαν στη ζωή.

Αυτή είναι δυστυχώς η μοίρα πολλών συγγενών αγνοουμένων που ολοκληρώνεται ο κύκλος της ζωής τους. Πεθαίνουν χωρίς να μπορέσουν έστω να αγγίξουν το φέρετρο του παιδιού τους και να του ευχηθούν το καλό κατευόδιο, σύμφωνα με τις αρχές και τις παραδόσεις της θρησκείας μας.

Αυτός είναι και ένας από τους πιο βασικούς λόγους που επειγόμαστε να τεθεί επιτέλους τέρμα στο ανθρωπιστικό πρόβλημα της Κύπρου. Είναι απάνθρωπο, και πέρα από τα όρια της κάθε λογικής, μετά από πάροδο 43 και πλέον χρόνων, να παραμένει ανεξακρίβωτη η τύχη εκατοντάδων προσώπων και οι συγγενείς τους να πεθαίνουν με ανεπούλωτες τις πληγές στη ψυχή τους από τον πόνο και την αγωνία τόσων χρόνων.

Δεν παραγνωρίζουμε ότι στο θέμα των αγνοουμένων έχει επιτευχθεί μια πρόοδος, ωστόσο αυτή δεν μπορεί να μας ικανοποιεί καθώς ο αριθμός των αδιερεύνητων περιπτώσεων αγνοουμένων εξακολουθεί να είναι μεγαλύτερος του αριθμού των περιπτώσεων που διερευνήθηκαν. Τα προβλήματα είναι πολλά και επιβάλλεται να ξεπεραστούν. Το πλέον σημαντικό είναι η Τουρκία να επιτρέψει τις εκταφές στις λεγόμενες στρατιωτικές ζώνες χωρίς τους οποιουσδήποτε περιορισμούς, καθώς και την πρόσβαση στα αρχεία του Τουρκικού στρατού, όπου με βεβαιότητα υπάρχουν στοιχεία για πολύ περισσότερες περιπτώσεις αγνοουμένων μας. Μόνο έτσι θα μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στη δίκαιη απαίτηση των συγγενών για διακρίβωση της τύχης των αγαπημένων τους.

Είναι επίσης υποχρέωση της Τουρκίας να δώσει όλες τις πληροφορίες που κατέχει για την μετακίνηση λειψάνων από τους αρχικούς χώρους ταφής, σε άλλους που εξακολουθούν να παραμένουν άγνωστοι. Οι ευθύνες δεν μπορούν να αποσιωπηθούν μετακινώντας λείψανα. Οι συγγενείς έχουν πλήρες και διεθνώς κατοχυρωμένο δικαίωμα να πάρουν όλες τις απαντήσεις για την τύχη των αγαπημένων τους, και αυτό χωρίς εκπτώσεις.

Η εξαφάνιση προσώπου αποτελεί πολλαπλή παραβίαση βασικών και θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι παραβιάσεις αυτές δεν περιορίζονται στα δικαιώματα των αγνοουμένων προσώπων, αλλά επεκτείνονται και στα δικαιώματα των οικογενειών τους. Εκείνοι που διαπράττουν το έγκλημα δεν είναι ένοχοι μόνο για την εξαφάνιση των αγνοουμένων προσώπων, αλλά και για τη διαιώνιση της δυστυχίας των οικογενειών τους.

Οι ευθύνες της Τουρκίας είναι γι' αυτό τεράστιες και θα πρέπει να ανταποκριθεί σε όλες τις υποχρεώσεις της που πηγάζουν από το διεθνές δίκαιο. Όπως και στην ανάγκη εξεύρεσης λύσης του Κυπριακού προβλήματος το οποίο παραμένει άλυτο εξαιτίας αποκλειστικά της αδιαλλαξίας και της αρνητικότητας της Τουρκίας. Δυστυχώς οι εξελίξεις κατά το τελευταίο διάστημα έχουν καταστήσει ακόμη πιο δυσχερή την επανάληψη των διαπραγματεύσεων σε ένα κλίμα που θα μπορούσε να υποβοηθήσει και να διευκολύνει την εξέλιξη τους, με ζητούμενο μια λύση που να τερματίζει την κατοχή και να επανενώνει τη χώρα μας σε συνθήκες ελευθερίας, δημοκρατίας, ασφάλειας και ευημερίας για όλους τους κατοίκους της, χωρίς εγγυητικά και επεμβατικά δικαιώματα οποιασδήποτε χώρας.

Αντί να επικεντρωθεί στην προσπάθεια αυτή προς το συμφέρον και των Τουρκοκυπρίων, η Τουρκία ενεργεί αποκλειστικά για τα δικά της συμφέροντα επιδιώκοντας να θέσει υπό τον πλήρη έλεγχο της όχι μόνο την Κύπρο αλλά και ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο, πράγμα που με έντονο και προκλητικό τρόπο διαφάνηκε με τις παραβιάσεις των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και την επιθετικότητα της στην περιοχή της αποκλειστικής οικονομικής μας ζώνης.

Η επίλυση του Κυπριακού, παρά τις δυσκολίες και τα προβλήματα, παραμένει πάντα πρώτη προτεραιότητα μας. Το έχουμε καταστήσει σαφές για μια ακόμη φορά και προσωπικά προς τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, όσο και διεθνώς σε κυβερνήσεις και θεσμούς. Είμαστε έτοιμοι να προσέλθουμε άμεσα σε διάλογο που να άπτεται των εσωτερικών πτυχών, αλλά και να συμμετάσχουμε σε μια νέα διεθνή διάσκεψη εφόσον προηγηθεί η κατάλληλη προετοιμασία και συμμετάσχουν επίσης σε αυτήν ενεργά τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα πρέπει όμως προηγουμένως να αρθούν οι παράνομες ενέργειες της Τουρκίας, καθώς και οι απαράδεκτες αξιώσεις από πλευράς Τουρκοκυπρίων οι οποίοι ενεργούν στα ίδια πλαίσια της προώθησης των γενικότερων συμφερόντων της Τουρκίας στην περιοχή μας.

Έχοντας τη στήριξη και την αλληλεγγύη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και ευρύτερα όσων χωρών αποδοκιμάζουν την αλαζονεία και την επιθετικότητα της Τουρκίας και μάχονται για την επικράτηση του διεθνούς δικαίου, θα συνεχίσουμε με αποφασιστικότητα τις προσπάθειες μας με απώτερο στόχο τη διασφάλιση της επιβίωσης μας σε αυτό τον τόπο, για την ελευθερία του οποίου θυσιάστηκαν και μαρτύρησαν τόσοι και τόσοι νέοι μας, όπως και ο Μιχαήλ Σιαλούνας.

Αιώνια ας είναι η μνήμη του.